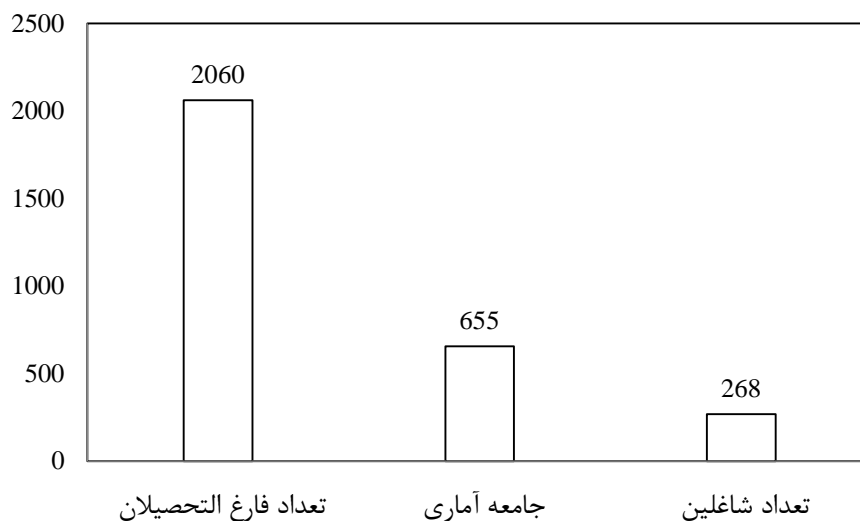

گزارش طرح رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه بوعلی سینا

تهیه کننده: دکتر محسن شیخی

وضعیت رصد اشتغال دانش‌آموختگان یکی از مهم‌ترین مسائلی است که در توسعه علمی و اقتصادی کشور حائز اهمیت می‌باشد. بالا بودن نرخ بیکاری می‌تواند سبب سلب اعتماد جامعه از دانشگاه، کاهش تمایل افراد برای ورود به دانشگاه و کاهش انگیزه در بین دانشجویان شود که این عوامل نیز سبب افت عملکرد بیشتر دانشگاه می‌شوند. پیرو طرح ابلاغی از سمت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مراکز آموزش عالی از سال ۱۳۹۷ متولی ارزیابی رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان شده‌اند تا با ارزیابی اطلاعات به دست آمده از این طرح و آسیب‌شناسی آن، جهت بهبود شرایط تلاش نموده و این مسئله را نیز در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های دانشگاه از جمله سیاست‌های جذب دانشجو و توسعه رشته‌های جدید لحاظ نمایند. این طرح در سال جاری برای رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان در بازه زمانی شهریور ماه ۱۳۹۳ تا شهریور ماه ۱۳۹۴ انجام گرفت. در این راستا ابتدا اطلاعات تماس دانش‌آموختگان استخراج و با آنها تماس گرفته شد. این بررسی در بین تمام دانش‌آموختگان در این بازه به نحوی انجام گرفت که حداقل از هر رشته و گرایش بیش از ۳۰٪ دانش‌آموختگان مورد ارزیابی قرار گیرند.

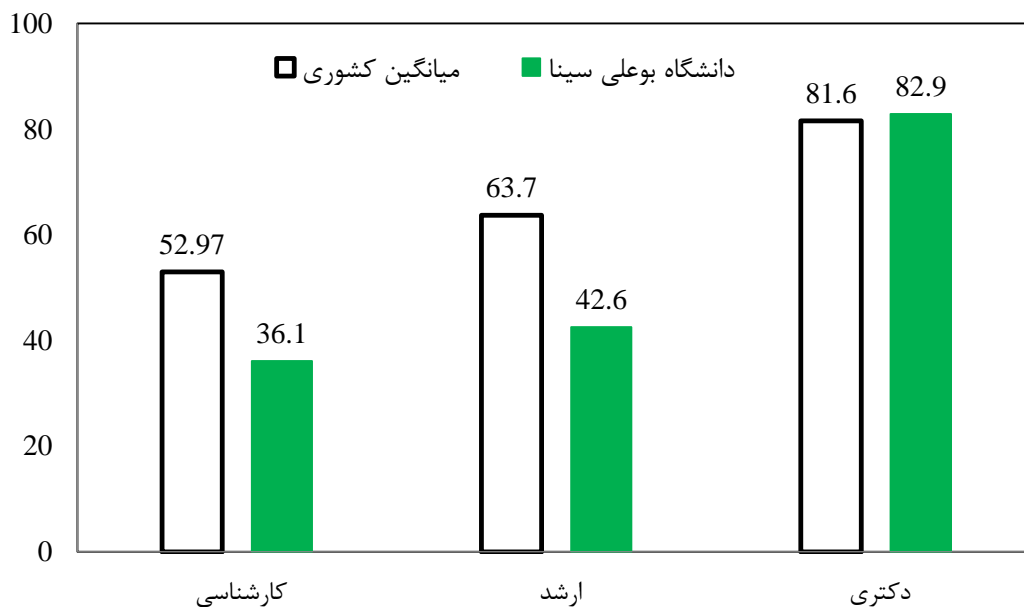
با بررسی‌های انجام گرفته، در بازه زمانی مذکور ۲۰۶۰ نفر فارغ‌التحصیل شده‌اند که با توجه به اطلاعات به دست آمده از طریق تماس تلفنی، ۶۵۵ نفر به تماس‌های برقرار شده پاسخ داده‌اند که معادل ۳۲٪ کل دانش‌آموختگان دانشگاهی بوده است. از بین افراد پاسخگو تعداد ۲۶۸ نفر (۴۰/۹ درصد) اظهار نمودند که شاغل هستند (نمودار ۱).

نمودار ۱. نتایج کلی مربوط به دانش‌آموختگان دانشگاه.

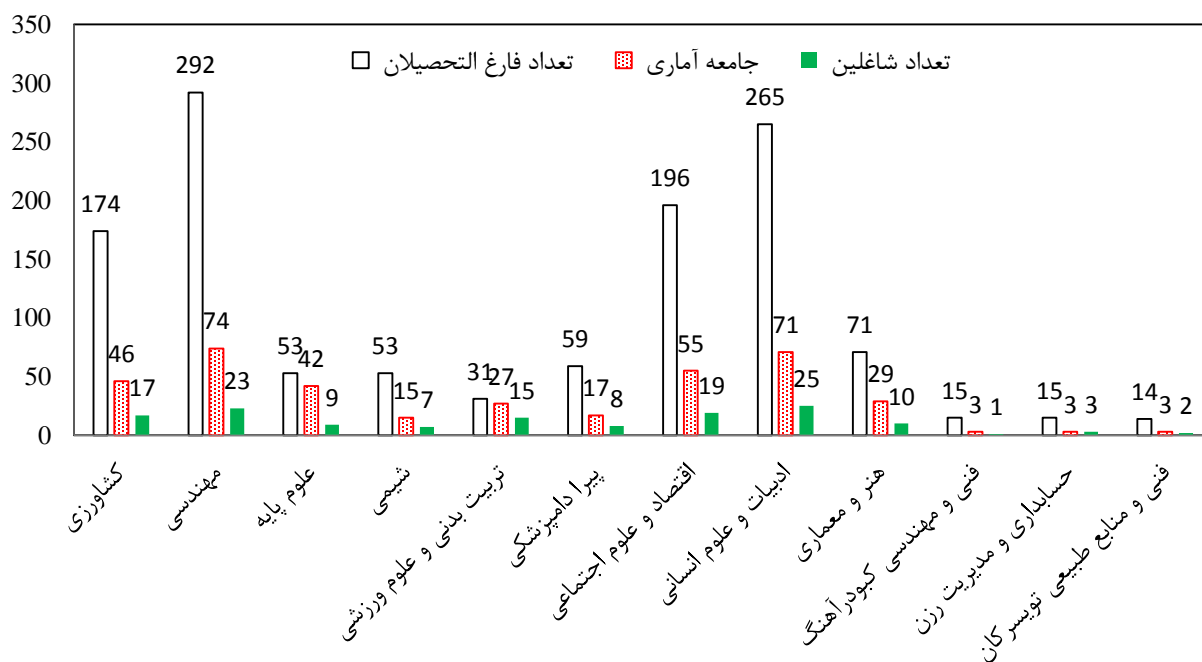
گزارش نتایج به تفکیک مقطع تحصیلی در نمودار ۲ آورده شده است. همان‌گونه که دیده می‌شود در مقطع کارشناسی ۳۶/۱ درصد افراد شاغل هستند که این درصد از طریق تماس با ۳۱ درصد کل دانش‌آموختگان این مقطع به دست آمده است. در مقطع کارشناسی ارشد درصد اشتغال ۴۲/۶ درصد است که از پاسخگویی ۳۱/۵ درصد کل دانش‌آموختگان این مقطع به تماس‌های برقرار شده حاصل شده است. در مقطع دکتری از بین ۴۵/۵ درصد دانش‌آموختگان این مقطع که پاسخگو بوده‌اند، ۸۲/۹ درصد شاغل بوده‌اند. همان‌گونه که دیده می‌شود درصد اشتغال با افزایش سطح مقطع تحصیلی افزایش می‌یابد.

در نمودار ۲ همچنین درصد اشتغال دانشگاه بوعلی سینا در مقاطع مختلف با میانگین کشوری در سال ۱۳۹۸ که توسط وزارت عتف گزارش شده [۱] مقایسه شده است.

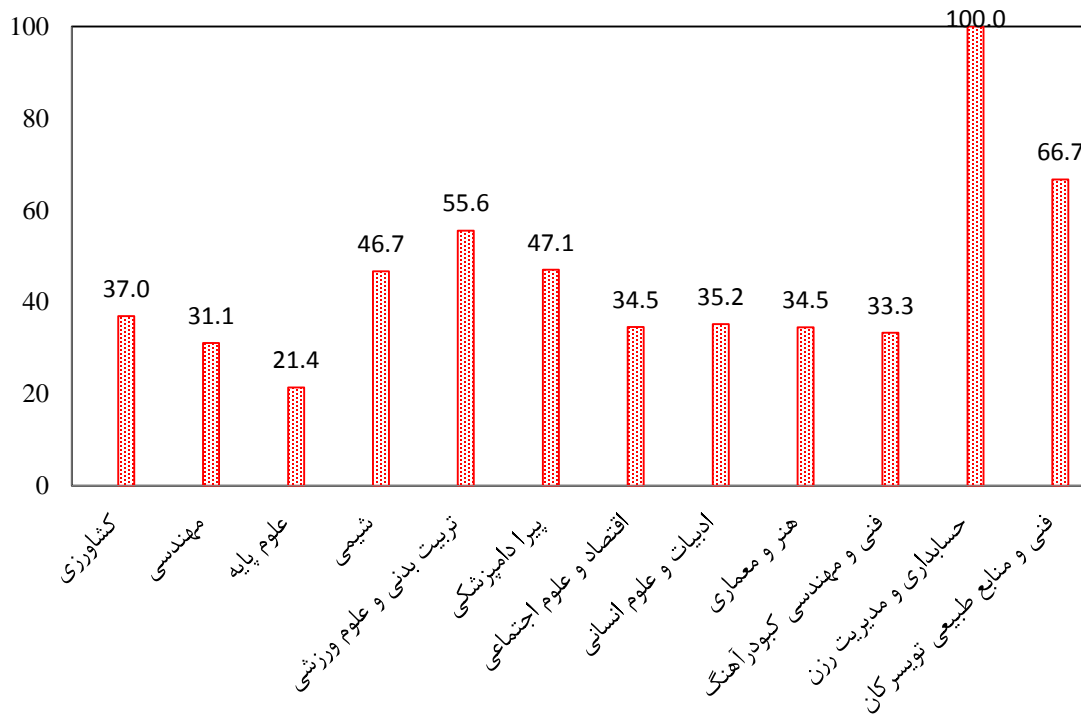
نمودار ۲. مقایسه درصد اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاه بوعلی سینا به تفکیک مقطع تحصیلی با میانگین کشوری.

نتایج پایش به تفکیک دانشکده در نمودار ۳ آورده شده است. در این نمودار تعداد کل دانش‌آموختگان، جامعه آماری (تعداد افراد پاسخگو به تماس‌ها) و همچنین تعداد شاغلین به تفکیک دانشکده ارائه شده است.

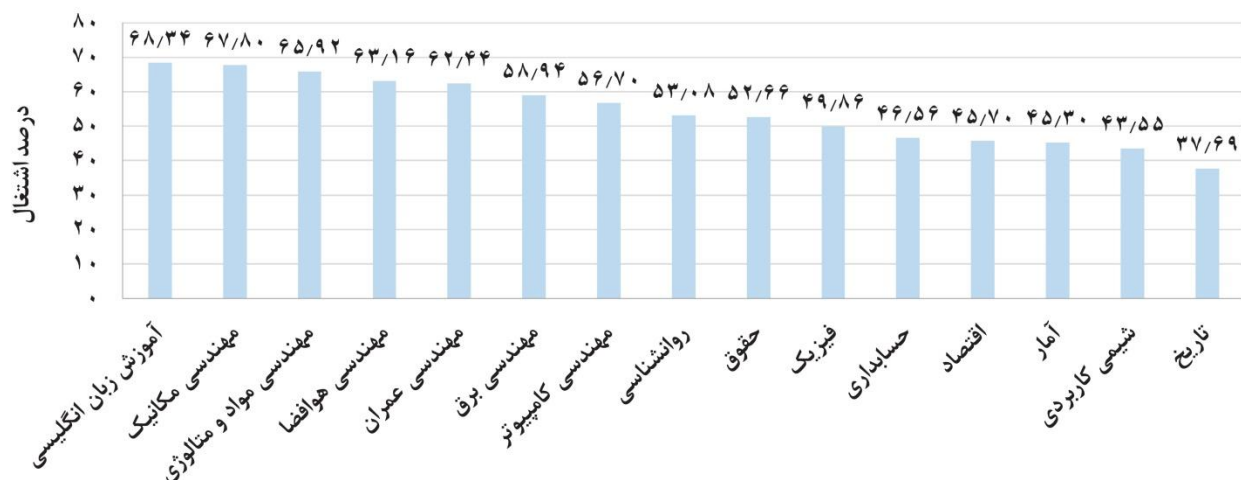
نمودار ۳. نتایج پایش مربوط به دوره کارشناسی به تفکیک دانشکده.

همان گونه که دیده می شود دانشکده فنی و مهندسی با ۲۹۲ فارغ التحصیل بیشترین تعداد فارغ التحصیل را در بین دانشکده ها داشته است. در نمودار ۴ درصد اشتغال دانش آموختگان مقطع کارشناسی به تفکیک دانشکده ها آورده شده است.

نمودار ۴. درصد اشتغال در مقطع کارشناسی به تفکیک دانشکده

نمودار ۵ درصد اشتغال رشته های مختلف در مقطع کارشناسی را در کشور نشان می دهد. آموزش زبان انگلیسی، مهندسی مکانیک و مهندسی متالورژی بالاترین درصد اشتغال را در بین رشته های دانشگاهی در مقطع کارشناسی دارند [۱].

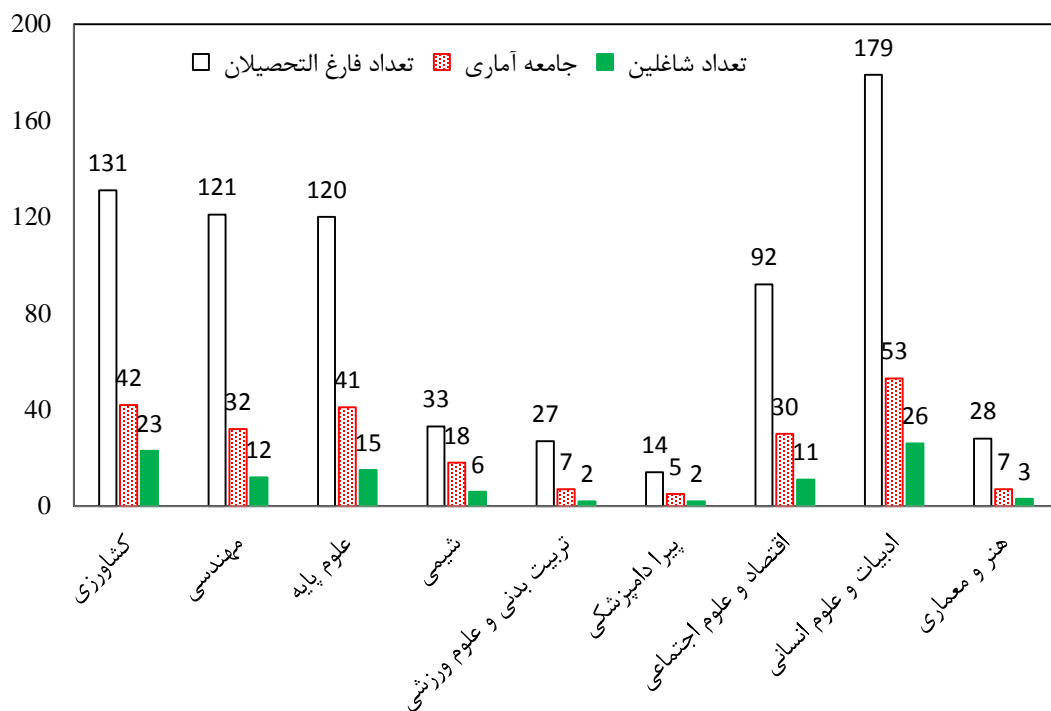
نمودار ۵. درصد اشتغال در مقطع کارشناسی برای برخی رشته‌ها در کل کشور

نمودار ۶ درصد اشتغال دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی در چند دانشگاه با بالاترین درصد اشتغال را نشان می‌دهد [۱]. درصد اشتغال دانشگاه بوعلی سینا ۳۶/۱ درصد می‌باشد.

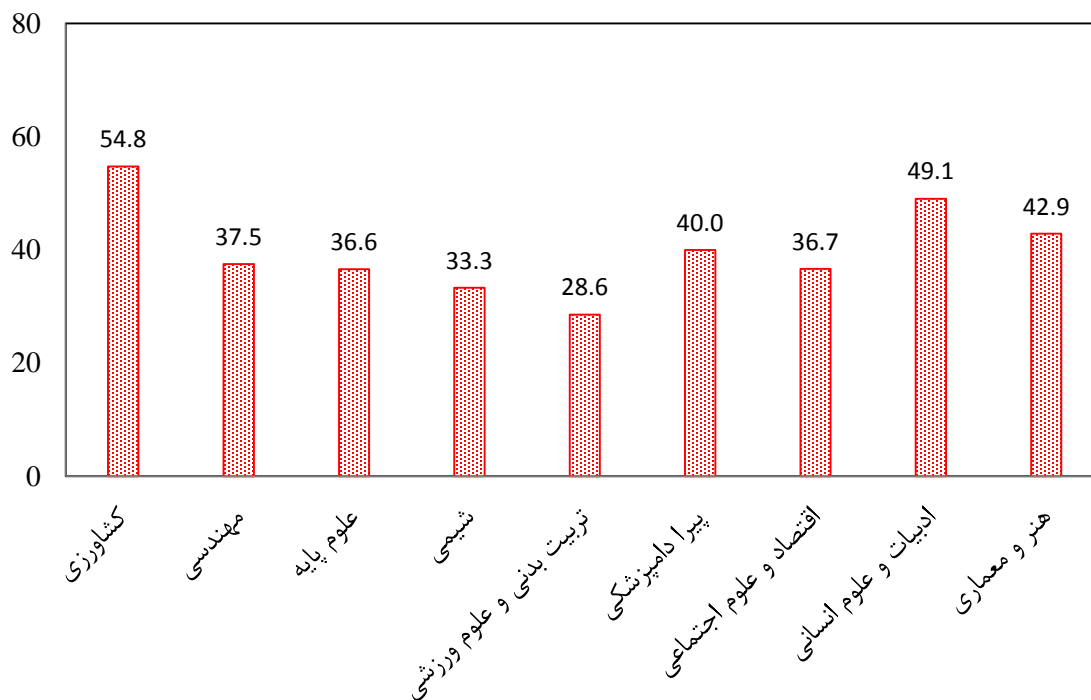
نمودار ۶. درصد اشتغال در مقطع کارشناسی در دانشگاه‌های مختلف.

نتایج پایش مقطع کارشناسی ارشد به تفکیک دانشکده در نمودار ۷ آورده شده است. در این نمودار نیز مشابه نمودار ۳، تعداد دانش‌آموختگان، تعداد افراد جامعه آماری و تعداد شاغلین گزارش شده است. دیده می‌شود که بالاترین تعداد فارغ‌التحصیل در این مقطع مربوط به دانشکده علوم انسانی با ۱۷۹ فارغ‌التحصیل می‌باشد.

نمودار ۷. نتایج مربوط به تعداد دانش‌آموختگان، جامعه آماری و تعداد شاغلین دوره کارشناسی ارشد به تفکیک دانشکده

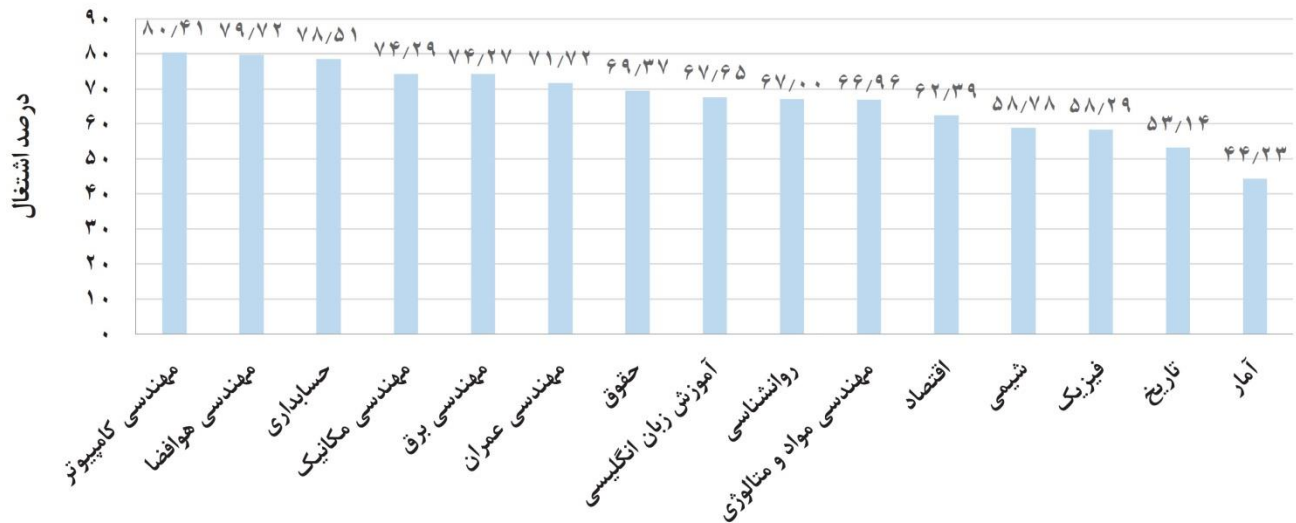
نتایج آمار شاغلین بر حسب درصد در نمودار ۸ آورده شده است که از بین دانشکده‌های مختلف، دانشکده کشاورزی با ۵۴/۸ بیشترین آمار شاغلین را دارد.

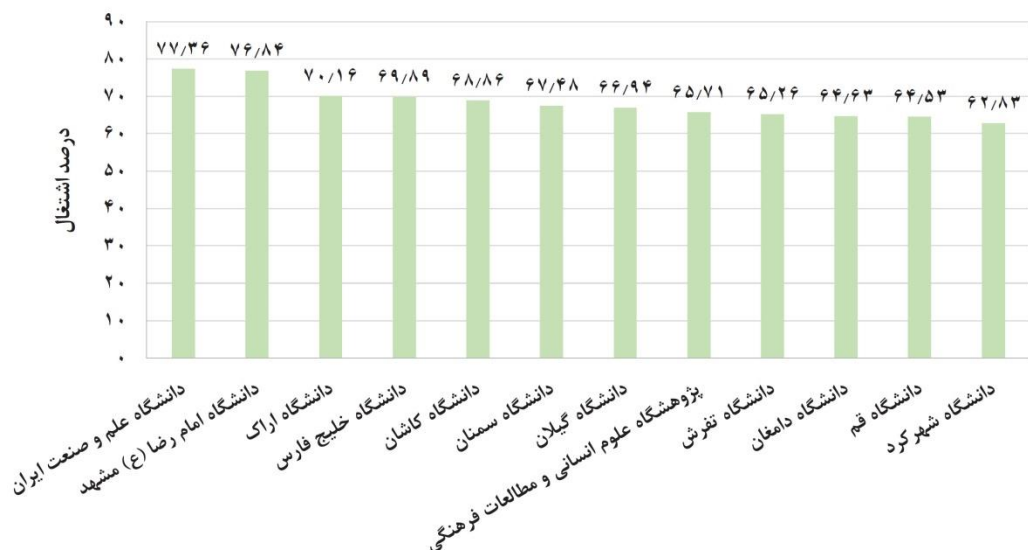
نمودار ۸. درصد اشتغال دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد به تفکیک دانشکده

نمودار ۹ درصد اشتغال رشته‌های مختلف در مقطع کارشناسی ارشد را در کشور نشان می‌دهد [۱]. مهندسی کامپیوتر، مهندسی هوافضا و حسابداری بالاترین درصد اشتغال را در بین رشته‌های دانشگاهی در مقطع کارشناسی ارشد دارند.

نمودار ۱۰ درصد اشتغال دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد در چند دانشگاه با بالاترین درصد اشتغال را نشان می‌دهد [۱]. درصد اشتغال دانشگاه بوعلی سینا ۴۲/۶ درصد می‌باشد.

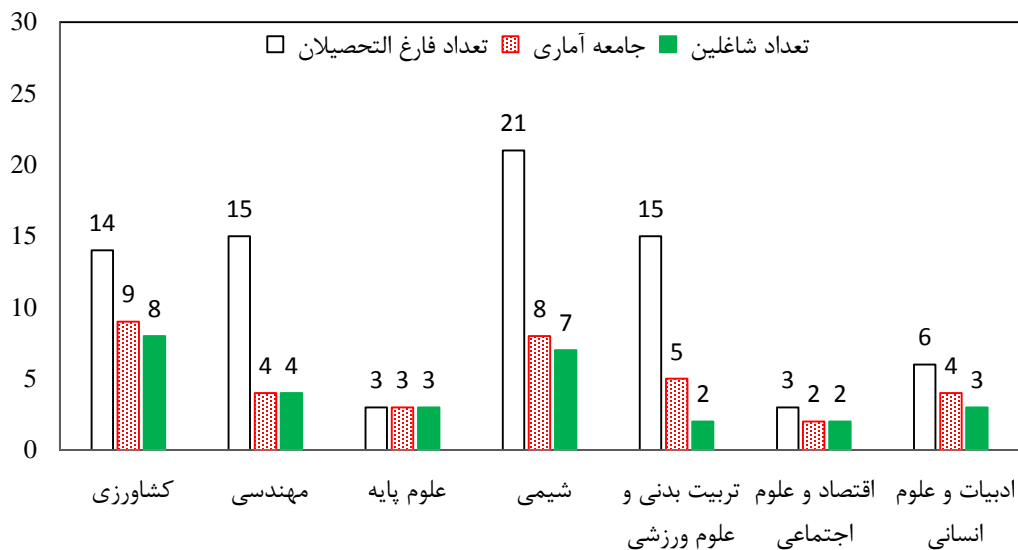
نمودار ۹. درصد اشتغال در مقطع کارشناسی ارشد برای برخی رشته‌ها در کل کشور

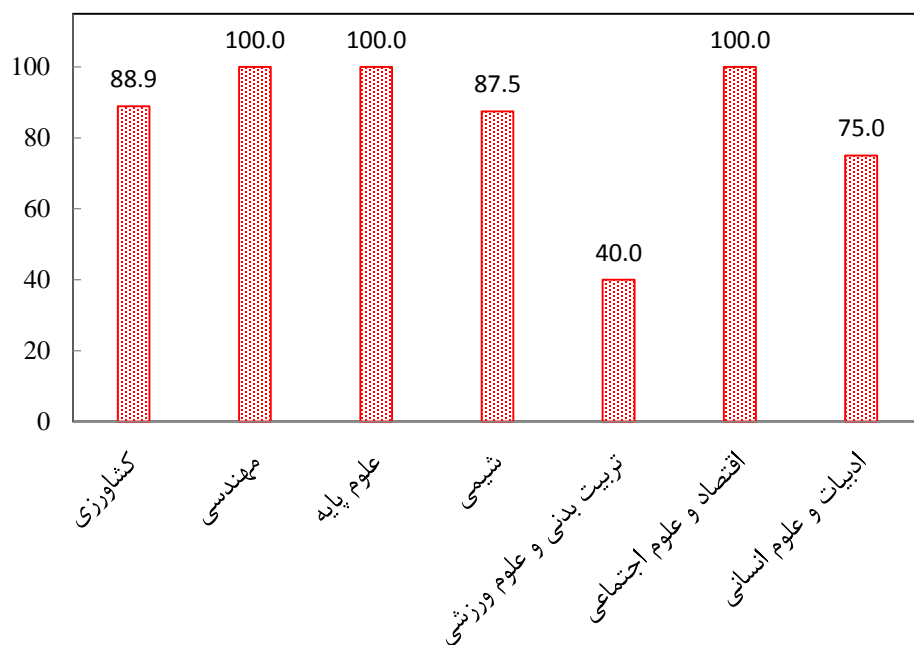
نمودار ۱۰. درصد اشتغال در مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های مختلف

نتایج مربوط به مقطع دکتری نیز در نمودار ۱۱ و نتایج بر حسب درصد نیز در نمودار ۱۲ آورده شده است که مطابق با نتایج به دست آمده آمار دانش‌آموختگان شاغل مقطع دکتری در دانشکده فنی و مهندسی، دانشکده علوم پایه و دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی ۱۰۰ درصد می‌باشد. کمترین درصد شاغلین مربوط به دانش-آموختگان دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی می‌باشد.

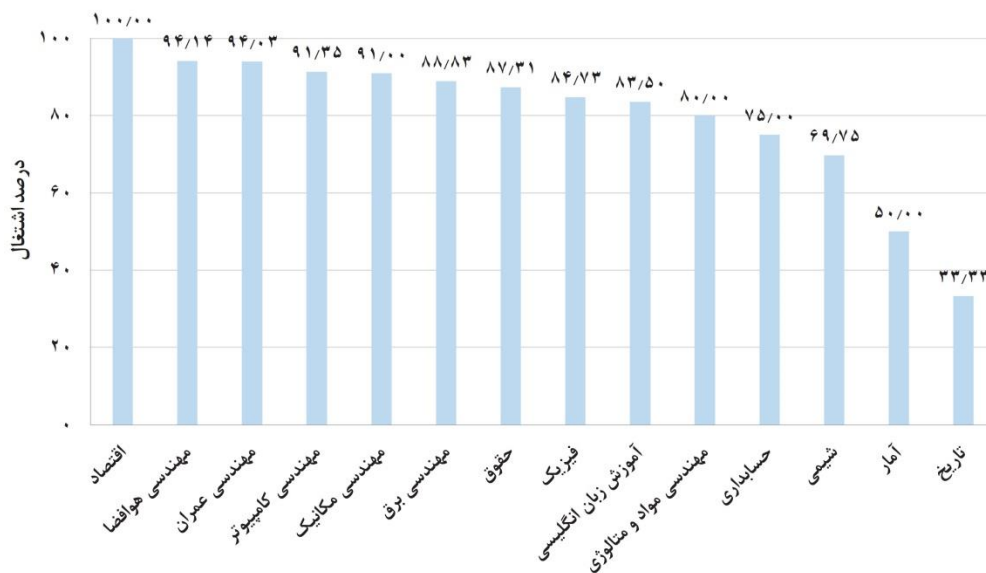
نمودار ۱۱. تعداد دانش‌آموختگان و تعداد شاغلین مقطع دکتری به تفکیک دانشکده

نمودار ۱۲. درصد اشتغال دانش‌آموختگان مقطع دکتری به تفکیک دانشکده

نمودار ۱۳ درصد اشتغال رشته‌های مختلف در مقطع دکتری را در کشور نشان می‌دهد [۱]. اقتصاد، مهندسی

هوافضا و مهندسی عمران بالاترین درصد اشتغال را در بین رشته‌های دانشگاهی در مقطع دکتری دارند.

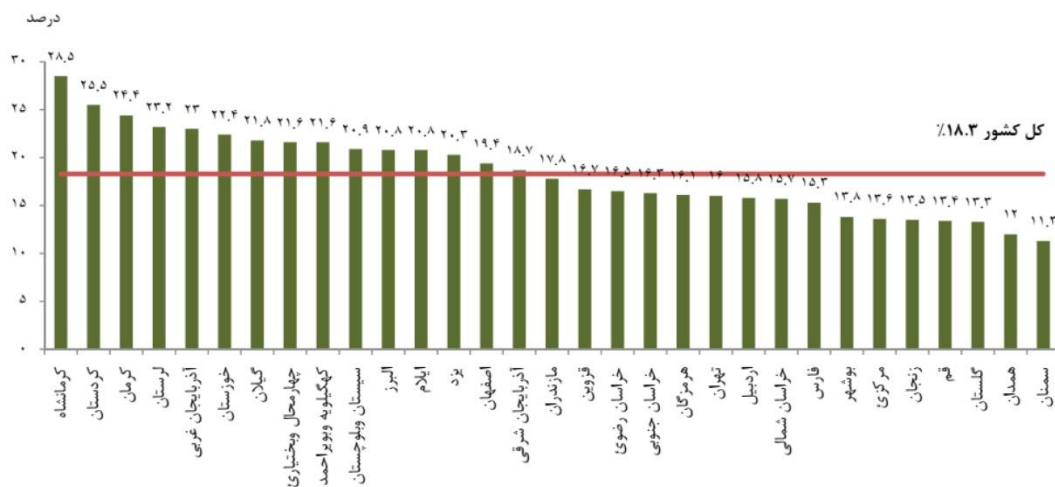
نمودار ۱۳. درصد اشتغال در مقطع دکتری برای برخی رشته‌ها در کل کشور

نمودار ۱۴ درصد اشتغال دانش‌آموختگان مقطع دکتری در چند دانشگاه با بالاترین درصد اشتغال را نشان می‌دهد [۱].

نمودار ۱۴. درصد اشتغال در مقطع دکتری در دانشگاه‌های مختلف

مطابق نمودار ۱۵ و بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران استان کرمانشاه بالاترین نرخ بیکاری جمعیت فارغ‌التحصیل و استان همدان بعد از سمنان کمترین آمار فارغ‌التحصیل بیکار را در بین استان‌های کشور دارا می‌باشد [۱].

نمودار ۱۵. نرخ بیکاری جمعیت فارغ‌التحصیل یا در حال تحصیل دانشگاهی به تفکیک استان در سال ۱۳۹۷ بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران

جمع‌بندی

با پایش وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان می‌توان اطلاعات مفیدی از بازار کسب و کار رشته‌های مختلف کسب نمود و از آن برای ساماندهی رشته‌های دانشگاهی، تدوین سیاست‌های دانشگاه‌ها و مشاوره‌های شغلی دانشجویان به سوی بازار کار هدفمند بهره برد. برای هر چه بهتر و ساده‌تر انجام شدن این پایش باید انجمن دانش‌آموختگان به صورت فعال در دانشگاه شکل گیرد. حضور انجمن فعال می‌تواند به ارتباط نزدیک‌تر دانشگاه و صنعت و جامعه کمک شایانی نماید و فرصت‌های اشتغال زیادی را پیش روی دانشجویان تازه فارغ‌التحصیل قرار دهد.

مرجع:

۱. وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۸.